انتظار هفته

کتاب سلمان هم در راه است

یکی از نقدهای جدی در حوزه ادبیات کودك و نوجوان همیشه این بوده که نویسندگان این حوزه نسبت به مفاهیم و موضوعات دینی بی‌توجه بوده‌اند. حالا این وسط یك نویسنده پیدا شده که برای نوشتن رمانی درباره بعضی از شخصیت‌های صدر اسلام آستین بالا زده. صحبت از مصطفی خرامان است و آثاری که قرار است به‌زودی تحویل ناشر بدهد.

مصطفی خرامان، نویسنده ادبیات کودك و نوجوان درباره جدیدترین فعالیت‌های خود در زمینه نگارش کتاب گفت: سه کتاب داستان با عنوان «پسری از کلب»، «ابوذر غفاری» و «سلمان فارسی» را برای گروه سنی نوجوان مدنظر دارم که قرار است در قالب مجموعه «رمان نوجوان امروز» از سوی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان منتشر شود.

وی ادامه داد: نگارش کتاب داستان پسری از کلب به پایان رسیده و تحویل کانون داده شده و کتاب ابوذر غفاری نیز تا آخر مهر تحویل داده می‌شود. کتاب سوم نیز که «سلمان فارسی» است در بهمن سال ۱۳۹۸ تحویل داده خواهد شد.

خرامان با اشاره به این‌که باید این سه کتاب با هم منتشر شوند، توضیح داد: این کتاب‌ها به ترتیب داستان پیامبر(ص) تا بعثت، داستان پیامبر(ص) تا هجرت و داستان پیامبر (ص) و نبردهای مسلمانان را روایت می‌کنند. در واقع این سه کتاب به موضوع صدر اسلام می‌پردازند.

این نویسنده ادبیات کودك و نوجوان تأکید کرد: هر سه کتاب مدنظر داستان هستند و به تاریخ‌نگاری نپرداخته‌اند زیرا داستان زندگی پیامبر(ص) بسیار جذاب است و سعی کرده‌ام در این سه کتاب اطلاعات داستانی جذابی را به نوجوانان ارائه دهم تا بهتر فضای آن روزها و جزئیات زندگی پیامبر (ص) را بشناسند.

وی در زمینه نگارش کتاب‌های داستانی درباره اسلام و شخصیت‌های مذهبی و دینی برای نوجوانان تصریح کرد: ما تا به حال بیشتر درباره شخصیت‌های برجسته مذهبی و ائمه و معصومین(ع)، تاریخ‌نگاری کرده‌ایم یا زندگینامه نوشته‌ایم. این در حالی است که داستان‌نویسی در این خصوص بسیار تأثیرگذار است.

خرامان در پایان سخنان خود یادآور شد: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در مجموعه «رمان نوجوان امروز» پیشتاز بود و خیلی چیزها را تغییر داد و در این زمینه هم می‌تواند تأثیرگذار باشد. کانون می‌تواند زمینه‌ساز این تفاوت و ارائه کارهایی جدید باشد.

باید منتظر ماند و آثار خرامان را خواند تا فهمید چقدر توانسته حق مطلب را درباره این شخصیت‌ها ادا کند. ما هم مثل شما منتظر می‌مانیم.

مجید انتظامی قرار است با همراهی ارکستر سمفونیك تهران در کتابخانه ملی اجرایی داشته باشد. با یك آهنگساز و منتقد موسیقی درباره فعالیت‌های او حرف زده‌ایم

نت‌های امضادار

نام مجید انتظامی برای ما با آثار ماندگاری گره خورده؛ از سمفونی ایثار گرفته تا تنهاترین سردار

زینب مرتضایی‌فرد

فرهنگ و هنر

این روزها کتابخانه ملی در حال برنامه‌ریزی برای اجرای آیینی با نام «چله عشق» بوده و قصد دارد در این برنامه ویژه از ۴۰ خالق آثار برجسته عاشورایی از جمله استاد محمود فرشچیان خالق آثار متعددی از جمله تابلو «عصر عاشورا»، بهرام بیضایی نویسنده فیلمنامه «روز واقعه»، مرحوم سید جعفر شهیدی برای کتاب «قیام حسین(ع)» و مجید انتظامی برای ساخت موسیقی فیلم روز واقعه ساخته شهرام اسدی تجلیل کند.

آن‌طور هم که در رسانه‌ها اعلام شده، انتظامی آهنگساز و رهبر ارکستری که بیشتر با ساخت موسیقی فیلم‌های ماندگارش شناخته می‌شود، بخشی از موسیقی روز واقعه را با همراهی ارکستر سمفونیك تهران اجرا خواهد کرد، آن هم بعد از شش سال که هیچ اجرای صحنه‌ای نداشته است. به همین مناسبت نگاهی انداختیم به فعالیت‌های موسیقی انتظامی از ابتدای فعالیت‌هایش تا امروز و نظر یك آهنگساز و منتقد را هم درباره‌اش جویا شدیم.

۴ دهه فعالیت مستمر

انتظامی از سال ۱۳۵۶ که موسیقی فیلم «سفر سنگ» به کارگردانی مسعود کیمیایی را ساخته تا امروز مجموعا برای ۸۱ اثر سینمایی موسیقی نوشته است. شش سمفونی ساخته و همین‌طور برای شش سریال تلویزیونی موسیقی ساخته و پنج آلبوم موسیقی هم که دربردارنده موسیقی فیلم‌های موفقش است را منتشر کرده است. او در مجموع هشت بار نامزد دریافت سیمرغ بلورین بهترین آهنگسازی در جشنواره فجر بوده و با ساخت موسیقی برای فیلم‌های دیوانه‌ای از قفس پرید، بایسیکل‌ران، آژانس شیشه‌ای و روز واقعه موفق شده چهار سیمرغ بلورین این جشنواره را از آن خود کند. او دو دیپلم افتخار هم از این جشنواره دارد و در جشن‌های سالانه خانه سینما هم پنج بار نامزد دریافت تندیس زرین بهترین موسیقی متن بوده که دو بار هم موفق به دریافت آن شده است. این اعداد و ارقام فارغ از هر تحلیل و بررسی سایر رقبای آثار این آهنگساز نشان می‌دهند انتظامی چهار دهه فعالیت مستمر و جدی داشته که از او چهره‌ای موفق در عرصه ساخت موسیقی فیلم ساخته است.

آهنگسازی که سینما را می‌شناسد

انتظامی فرزند آقای بازیگر ایران است، مجید پسر عزت‌ا... که بازی‌های درخشانش در سینمای ایران ماندگار خواهد بود. طبعا شناخت دقیق پدر از سینما بر پسر هم تاثیر می‌گذارد و او را به آهنگسازی بدل می‌کند که درك درستی از تصویر دارد و آن را به تبحرش از موسیقی گره می‌زند تا نامش را به عنوان یکی از آهنگسازان موفق عرصه موسیقی فیلم ثبت کند.

رضا مهدوی، آهنگساز و منتقد موسیقی در این باره می‌گوید: آقای انتظامی قطعا از پدرش تاثیر گرفته و شناخت و تبحر انتظامی بزرگ در سینما را دیده و از او آموخته، اما خودش هم شناخت خوبی از موسیقی و تصویر دارد و موفقیت‌ها و کارهایش را نمی‌توان نتیجه این دانست که فرزند یك بازیگر موفق است. مجید انتظامی خودش از تصویر و موسیقی درك خوبی دارد و به همین دلیل هم در آثارش می‌توان امضای خاص و اثر انگشتش را دید. او ادامه می‌دهد: انتظامی جزو آن دسته از آهنگسازانی است که در نواختن ساز بادی فاگوت تبحر دارد و سایر سازها را هم خوب می‌شناسد، به همین دلیل می‌تواند برای هر اتفاق تصویری هم ساز و به تبع آن صدای مناسب انتخاب کرده و نتیجه کارش برای مخاطب دلنشین و اثرگذار باشد.

موسیقی فیلم با چاشنی تعامل

وقتی آهنگسازی قرار است برای یك فیلم موسیقی بسازد، یعنی باید بتواند در مسیری که قبلا در قالب تصویر طی شده راه برود و همگام با مسیری که قبل‌تر کارگردان همه اجزای فیلم را در آن پیش برده، حرکت کند. این ایجاد هماهنگی کار راحتی نیست و طبعا نیاز به تعامل جدی میان آهنگساز و کارگردان دارد. حالا این که انتظامی موسیقی فیلم‌های درخشانی را در کارنامه خود دارد، یعنی توانسته این تعامل را ایجاد کند. مهدوی در این باره می‌گوید: انتظامی به خوبی درك می‌کند کارگردان چه می‌خواهد و نیاز تصویری که مقابلش قرار گرفته، چیست. استفاده‌هایش از موسیقی و سکوت بجاست و برای هر فیلمی اعم از تاریخی، مذهبی، جنگی و اجتماعی که موسیقی ساخته نتیجه ایجاد فهم بهتر میان ما و تصویر بوده است. این آهنگساز می‌افزاید: به همین دلیل است که می‌گویم او با کارگردان ارتباط و تعامل خوبی برقرار می‌کند. درست مانند آثار موسیقایی قدیمی که می‌بینیم در آنها آهنگساز، شاعر و خواننده، همراه و همپای یکدیگر کار می‌کردند و با هم پیش می‌رفتند. نتیجه کارشان هم ماندگار می‌شد.

سوتی که از فیلم رد شد

موسیقی فیلم نباید از فیلم پررنگ‌تر و برجسته‌تر شود. این اصل مهمی است، اما گاهی هم اتفاقی می‌افتد و موسیقی یك اثر خاص یا بخشی از آن در ذهن مخاطب از فیلم پررنگ‌تر می‌شود. هر چند گریزی نیست و آهنگسازان برجسته هم چنین اتفاقی در کارهایشان رخ می‌دهد، اما نباید همیشه هم این اتفاق را منفی دانست.

مهدوی درباره یکی از موسیقی فیلم‌های انتظامی هم چنین نظری داشته و می‌گوید: این اتفاق برای موسیقی فیلم «از کرخه تا راین» ابراهیم حاتمی‌کیا افتاد. آقای انتظامی برای ساخت موسیقی این فیلم برنده دیپلم افتخار بهترین موسیقی متن در یازدهمین جشنواره فیلم فجر هم شد. جالب بود که وقتی مردم از سینما بیرون می‌آمدند سوت قوی و خاص مرحوم خورشیدفر در ذهنشان مانده بود. البته این اتفاق را هم باید به فال نیك گرفت، انتخاب آقای انتظامی برای نواخته شدن این سوت عالی بود، هم در تار و پود فیلم نشسته بود و هم به دل مردم نشست.

دشواری‌هایی که برای انتظامی آسان است

ساخت موسیقی فیلم برای آثار مذهبی و تاریخی دشوار است، اما مهدوی معتقد است انتظامی به خوبی از عهده این کار دشوار برآمده است. او در این باره می‌گوید: نگاهی به این دسته از آثار انتظامی نشان می‌دهد او مطالعات تاریخی خوبی دارد و به احتمال زیاد خودش اهل پژوهش درباره موضوعاتی است که می‌خواهد درباره‌شان کار کند. می‌توان گفت مشاوران خوبی هم انتخاب می‌کند و با درك درست شرایطی که در تصویر با آن روبه‌روست، سازبندی خود را تعریف می‌کند. این آهنگساز اظهار می‌کند: موسیقی که شنیده می‌شود با پوشش بازیگران، گویش، رفتار و سایر اتفاقات اثر ارتباط دارد و این همه نشان می‌دهد او با درك درست دست به خلق موسیقی برای فیلم می‌زند. می‌توانم بگویم این دسته از آثار انتظامی و فرهاد فخرالدینی بسیار ارزشمند بوده و الگوی خوبی برای جوانانی خواهد بود که قصد دارند در عرصه موسیقی فعالیت کنند.

کاش به تلویزیون بیاید

منتقد موسیقی که با او صحبت کرده‌ایم، با همه نکات مثبتی که درباره انتظامی می‌گوید، یك گلایه و یك خواسته هم از او دارد. مهدوی بارها از انتظامی درخواست کرده به برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی بیاید، هم به سوالاتی پاسخ دهد و هم مردم او را بیشتر بشناسند، اما نپذیرفته. حالا درخواست مهدوی این است که انتظامی به صدا و سیما بیاید، ببیند کدام برنامه‌ها جدی‌تر هستند و گاهی در آنها شرکت کند و حتی اگر انتقادی هم به صدا و سیما دارد، از این طریق مطرحش کند، اما فرصت این دیدار و گفت‌وگوها را از خودش، برنامه‌های تلویزیونی خوب و مردم نگیرد.

یک مستند برای مرد درونگرای موسیقی

مجید انتظامی هر چند اهل گفت و گو با رسانه‌ها و حضور در برنامه‌های تلویزیونی نیست، اما مستندی با نام «ابوایست» با نگاهی به زندگی و آثارش ساخته شده که تماشایش می‌تواند اتفاق جذابی باشد که امیرصادق محمدی توانسته با جلب رضایت انتظامی دوربین به دست وارد خلوت و محیط کاری این آهنگساز رسانه‌گریز شده و تصویری از زندگی و آثار این هنرمند ارائه کند که کمتر جایی می‌توان آن را مشاهده کرد. «اُبوایست» که توسط مرکز مستند سوره مستند تولید شده، به نقاط عطف زندگی مجید انتظامی از جمله بازگشت او از آلمان به ایران، آثار شاخصش در حوزه دفاع مقدس، مردمی بودن و وطن‌دوستی استاد می‌پردازد.

نام مستند هم برگرفته از ساز ابوا است که انتظامی در نواختن آن تبحر داشته و می‌توان گفت نوازنده‌ای است در سطح استانداردهای جهانی. در میان اهالی موسیقی، این باور وجود دارد که نوازندگان اُبوا، افرادی درونگرا هستند. اُبوا که در قلب ارکستر سمفونیک جای می‌گیرد، وظیفه‌ای مشابه رهبر ارکستر بر عهده دارد و تمامی نوازندگان، سازهای خود را با کمک اُبوا کوک می‌کنند. اسم مستند را با این حساب می‌توان انتخاب خوبی دانست برای اثری که به مجید انتظامی می‌پردازد، مردی که به نظر می‌رسد رفاقت با نت‌ها و موسیقی‌ها را به هر چیز دیگری در جهان ترجیح می‌دهد.

پشت صحنه

بار دوم تو دستی ملخك!

تحریریه در روز گذشته برای ساعتی تحت‌تاثیر همان خبری بود که شما هم شنیدید. بله... بله! دستگیری روح‌ا... زم را می‌گوییم که خبر به تور افتادنش در دیروز و امروز کلی حاشیه درست کرده است. قضیه آنقدر مهم بود که حتی گروه‌های غیرسیاسی تحریریه هم متاثر از آن شوند و کلی درباره این عنصر نامطلوب حرف بزنند. خلاصه این را گفتیم که در جریان ماوقع تحریریه باشید و دیگر آن که یکی از اعضای صفحات فرهنگی جام‌جم هم که به سلامت از زیر جراحی دندان جسته بود در نهایت روز گذشته دوباره به تیم فرهنگی بازگشت با دندان و دهانی آبسه کرده و مصرف روزافزون آنتی‌بیوتیك برای مبارزه با عفونت! خلاصه که نیروهای فرهنگی در چنین شرایط آنرمالی مشغول فعالیتند تا صفحات روزنامه خالی نماند. بزنید کف قشنگ را به افتخارشان!

و اما بعد... خبر رسیده که استاد مجید انتظامی همین روزها قرار است دوباره در سالن کتابخانه ملی هنرنمایی کنند و حال مبسوطی به هواداران و علاقه‌مندان موسیقی بدهند. همین هم باعث شد زینب مرتضایی‌فرد، صاحب تیول موسیقی در صفحات فرهنگی فی‌المجلس برود سراغ سوژه. استاد البته به مانند همیشه از زیر بار دادن اطلاعات اضافه شانه خالی و سعی کرد با جواب سر بالا دادن، مرتضایی‌فرد را هم بپیچاند غافل از آن‌که زهی خیال باطل و خبرنگاران جام‌جم بیدی نیستند که با این بادها بلرزند. از قضا شرح مبسوط این قضایا و چوب زدن پنبه کارنامه موسیقایی استاد انتظامی را در همین صفحه و به قلم روزنامه‌نگار خوش‌ذوق گروه بخوانید.

در صفحه ۱۰ هم نیم‌نگاهی داشته‌ایم به وقایع امروز منطقه! اجمالا در جریان هستید که ارتش ترکیه ستون کشیده و جفت پا رفته توی خاك و زندگی کردهای سوریه و کشت و کشتار. این وسط بچه‌های صفحه ۱۰ هم مجالی پیدا کرده و رفته‌اند سراغ خواهد نادیا مراد. یکی از زن‌های کرد ایزدی شمال عراق که یك بار در هجوم داعش، حسابی در به در شد و حالا هم با هجوم ارتش ترکیه به شرق سوریه، زندگی اقوام کردش در کشور همسایه شرحه شرحه شده. از شما پنهان نباشد این سرکار خانم از دوران اسارت در داعش کتاب خاطراتی هم دارند که خیلی دردناك است. حالا این‌که بچه‌های خوش‌ذوق صفحه ۱۰ با این موضوع چه کرده‌اند را خودتان ورق بزنید و ببینید.

در صفحه ۱۲ هم علی آقای رستگار، خبرنگار کاردرست سینمایی گروه رفته سراغ اوضاع بلبشویی که این روزها درباره پایین کشیدن کرکره سایت‌های دانلود فیلم مطرح است. رستگار سری چرخانده تا ببیند چه خبر است که خودش هم حسابی گیج شده. حالا این‌که چه اتفاقاتی افتاده که مایه گیجی رستگارالسلطنه را فراهم آورده را خودتان ورق بزنید و در صفحه ۱۲ بخوانید.